

ก.ค. ๖๙
วันที่ ๒๑ ก.พ. ๖๒
เวลา ๑๕-๔๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ 30689
วันที่ : ๒2563/๒๒ 6 ก.พ. ๖๒
วันที่ : 21 ก.พ. 62 เวลา : 15:10

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๘.๓/๖๓๕

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศที่มีความจำเป็นเร่งด่วน (Quick Win)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว (ส) ๓๔๙๙๔ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๙๐ ชุด
๒. สำเนาหนังสือคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ด่วนมาก ที่ นร ๐๔๐๕/๑๐๗๕๓ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๙๐ ชุด
๓. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ จำนวน ๙๐ ชุด
๔. รายละเอียดประกอบการพิจารณาโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ จำนวน ๙๐ ชุด
๕. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๖/๒๒๐๒ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๙๐ ชุด
๖. ซีดีไฟล์ข้อมูล จำนวน ๑ ชุด (ไม่ส่งในปีก)

ด้วยกระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมมีความประสงค์เสนอความคืบหน้าในการดำเนินโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศที่มีความจำเป็นเร่งด่วน (Quick Win) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบ ก่อนจะเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณต่อไป ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ รับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งรายงานผลการติดตามเร่งรัดการดำเนินโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ โดยนายกรัฐมนตรียังได้โปรดมีบัญชาให้ส่วนราชการรับประเด็นความเห็นและมติของที่ประชุม กขร. เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มติที่ประชุม กขร. ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เห็นควรให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการขอรับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ โดยให้หารือร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการทนายความอาสา

ประจำ...

ประจำสถานีดำรวจ ภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จัดทำข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อคำนวณความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการว่า จะสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการนำคดีขึ้นสู่ศาลได้เพียงใด ทั้งนี้ ให้พิจารณาแนวทางการจัดให้มีการบริการให้คำปรึกษาทางคดีผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โครงการทนายความอาสาประจำสถานีดำรวจ เป็นโครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ข้อ ๑ จัดให้มี/พัฒนามาตรการเพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย เพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการปฏิบัติต่อผู้เสียหายและพยานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ระบุในข้อ ๑.๔ จัดให้มีทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายที่มีประสิทธิภาพให้แก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย ถือเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน (Quick Win) เห็นชอบโดยมติที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) มีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

๔.๑ การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยมีนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ มีมติเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในส่วนกิจกรรม/โครงการเร่งด่วนจากรายการ Quick Win ทั้ง ๔๐ รายการตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านเสนอ เพื่อใช้เป็นเป้าหมายการขับเคลื่อนในระยะเวลา ๒ - ๘ เดือน โดยในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมระบุถึงกิจกรรม/โครงการ Quick Win คือ “การจัดให้มีทนายความทุกสถานีดำรวจ” พัฒนาระบบการจัดให้มีทนายความและที่ปรึกษากฎหมายประจำทุกสถานีดำรวจ เพื่อทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสภาทนายความฯ รับผิดชอบดำเนินการ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๔.๒ โครงการทนายความอาสาประจำสถานีดำรวจ มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อบริการให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และประชาชนทั่วไป สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเพิ่มช่องทางให้แก่ประชาชนได้เข้าถึงสิทธิทางกระบวนการยุติธรรมในการขอรับคำปรึกษากฎหมายได้มากขึ้น จากเดิมที่ต้องเดินทางไปขอรับคำปรึกษาจากหน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ห่างไกล ก็สามารถมาขอรับคำปรึกษาจากทนายความที่ประจำอยู่ ณ สถานีดำรวจได้ ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรม การคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายบัญญัติอย่างรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และหากสามารถยุติข้อพิพาททางคดีในเบื้องต้นได้ จะทำให้ลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล รวมถึงลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ กำหนดแผนการดำเนินโครงการซึ่งเป็นไปตามมติที่ประชุม กขร. ให้พิจารณาแนวทางการจัดให้มีการบริการให้คำปรึกษาทางคดีผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยแล้ว ดังนี้

๑) จัดอบรมชี้แจงผู้ปฏิบัติงานทนายความอาสาและพนักงานสอบสวน

๒) จัดทนายความอาสาบริการให้คำปรึกษาทางกฎหมายประจำสถานีดำรวจแก่ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และประชาชน ในเบื้องต้นจำนวน ๑๕๐ สถานี มีรายละเอียดดังนี้

สถานีตำรวจที่กำหนดให้มีหน่วยความอาสา	จำนวน	ช่วงเวลาให้คำปรึกษา
๑. สถานีตำรวจที่มีคดีสูง ๑.๑ มีคดีเกินกว่า ๑,๐๐๐ คดีต่อปี	สถานีตำรวจนครบาล ๓๐ สถานี/สถานี ตำรวจภูธร ๗๐ สถานี = ๑๐๐ สถานี	๑ ช่วงเวลา (๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.)
๑.๒ มีคดีเกินกว่า ๒,๐๐๐ คดีต่อปี	สถานีตำรวจนครบาล ๔ สถานี/สถานี ตำรวจภูธร ๒๑ สถานี = ๒๕ สถานี	๒ ช่วงเวลา (๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. และ ๑๖.๓๐ - ๒๓.๓๐ น.)
๒. สถานีตำรวจประจำจังหวัดที่มีคดีสูงที่สุดในจังหวัดที่ไม่เข้าเกณฑ์ตามข้อ ๑	๒๕ สถานี	๑ ช่วงเวลา (๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.)
รวม	๑๕๐ สถานี	

๓) จัดหน่วยความอาสาตอบปัญหากฎหมายทางเว็บไซต์ <http://board.lawyers.in.th/forum.php> ณ ที่ทำการสภานายความ จำนวน ๕ คน/วัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๔) ติดตามตรวจสอบและสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และรายงานต่อคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการหน่วยความอาสาประจำสถานีตำรวจ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามลำดับ

พร้อมกันนี้ สภานายความฯ ได้พิจารณาความคุ้มค่าของโครงการหน่วยความอาสาประจำสถานีตำรวจตามมติที่ประชุม กขร. โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

- ประชาชนสามารถเข้าถึงจุดเริ่มต้นทางกระบวนการยุติธรรมในเบื้องต้นได้โดยสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา ถ้าสามารถยุติข้อพิพาททางคดีได้ จะทำให้สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในชั้นศาลอาทิ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าป่วยการพยาน ค่าถ่ายเอกสาร ฯลฯ และค่าจ้างทนายความในการดำเนินคดีจนกว่าจะเสร็จสิ้น ประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อคดี

- ประชาชนมีทางเลือกในการขอรับคำปรึกษาได้มากขึ้น ซึ่งแต่เดิมต้องเดินทางไปขอรับคำปรึกษาจากทนายความอาสาที่ให้บริการประจำอยู่ที่ศาลทั่วประเทศ จำนวน ๑๑๒ ศาล ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. หรือต้องเดินทางไปขอรับคำปรึกษา ณ ที่ทำการของประธานสภานายความจังหวัด จำนวน ๑๑๒ แห่ง หรือต้องเดินทางไปยังที่ทำการสภานายความฯ เองนั้น โดยสามารถมาขอรับคำปรึกษาจากทนายความอาสาที่สถานีตำรวจได้อีก จำนวน ๑๕๐ สถานี ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมโดยทั่วถึง

- สร้างความปรองดองในสังคม ระหว่างประชาชนคู่พิพาททางคดีด้วยตนเอง เนื่องจากมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามกฎหมายมากขึ้น

๒) ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่มีต่อรัฐ

- เป็นการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ยากไร้ได้อย่างกว้างขวางและทันกับความต้องการของประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลและตามเจตนารมณ์ในการประกาศใช้พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘

- ในแต่ละวันจะมีประชาชนมาขอรับคำปรึกษา จำนวน ๕๐ - ๑๐๐ คนขึ้นไป เนื่องจากสถานีตำรวจเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะในคดีอาญา

- เมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ทางกฎหมาย และขั้นตอนทางกฎหมายแล้วสามารถลดปริมาณคดีในกระบวนการยุติธรรมได้ ส่งผลให้รัฐสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการแต่ละคดีตลอดกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ บังคับคดี) ได้

- กรณีสามารถยุติข้อพิพาททั้งคดีแพ่ง คดีอาญาที่ยอมความได้ในชั้นตำรวจ/พนักงานสอบสวน และมีสภาพบังคับตามกฎหมาย เนื่องจากเป็นการยุติข้อพิพาทของผู้พิพาทโดยสัญญา พร้อมบันทึกประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจถึงการยุติข้อพิพาท ซึ่งประชาชนคู่ที่มีข้อพิพาทยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงอันเป็นการยุติข้อพิพาทนอกศาล ทำให้รัฐสามารถประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในด้านการพิจารณาคดีของศาลตามกระบวนการยุติธรรม

- ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ตามนโยบายของรัฐบาล โดยประชาชนผู้มีรายได้น้อยเมื่อมีข้อพิพาททางคดี และมีความจำเป็นต้องใช้สิทธิตามกฎหมาย สามารถขอคำปรึกษานายความที่บริการให้คำปรึกษา แนะนำในข้อกฎหมายในเบื้องต้นได้ที่สถานีตำรวจประมาณการในเบื้องต้น คาดว่าจะมีประชาชนขอรับคำปรึกษากฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา กฎหมายพิเศษ เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายลิขสิทธิ์ ฯลฯ และกฎหมายทั่วไป เช่น กฎหมายที่ดิน ฯลฯ ระเบียบ คำสั่งของทางราชการ จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ ราย คิดเป็นค่าใช้จ่ายที่สามารถลดลงได้ ๒๕๐,๐๐๐ ราย x ๑,๐๐๐ บาท/เรื่อง/คน = ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

-ไม่มี-

๖. ผลกระทบ

-ไม่มี-

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

สำหรับการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สภานายความฯ มีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม จำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๖,๓๖๐,๘๐๐ บาท (สามสิบล้านสามแสนหกหมื่นแปดร้อยบาทถ้วน) เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๖๒ และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวนเงินปีละ ๗๑,๕๖๖,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ได้จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้ว

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานประมาณได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๖/๒๒๐๒ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ แจ้งผลการพิจารณาการขอรับการสนับสนุนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศที่มีความจำเป็นเร่งด่วน (Quick Win) พร้อมกับขอให้กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งระบุให้กระทรวงยุติธรรมจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อกำหนดความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการดังกล่าวว่า จะสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการนำคดีเข้าสู่ศาลได้เพียงใด และให้พิจารณาแนวทางการจัดให้มีการบริการให้คำปรึกษาทางคดีผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นและเหมาะสมตามขั้นตอนต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๘ วรรค ๓ บัญญัติให้รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมถึงตลอดถึงการจัดหาหนทางความให้

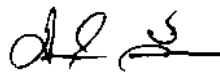
๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ เป็นโครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมที่มีความจำเป็นเร่งด่วน (Quick Win) เห็นชอบโดยมติที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ซึ่งระบุให้กระทรวงยุติธรรมจัดทำข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อคำนวณความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการดังกล่าวว่า จะสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการนำคดีเข้าสู่ศาลได้เพียงใด และให้พิจารณาแนวทางการจัดให้มีการบริการให้คำปรึกษาทางคดีผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา จึงเห็นควรนำเสนอโครงการดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบก่อนจะเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(ประจัน จันทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๓๔๕ (สุภาภรณ์ บัวสะอาด)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๗๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ planmoj@moj.go.th